

«دستور العمل برگزاری جشنواره ملی فرش برتر»

جشنواره فرش برتر به منظور معرفی اصالت، مرغوبیت و کیفیت فرش دستباف ایرانی و ترغیب تولیدکنندگان و فروشندگان به تولید و عرضه فرش‌های با کیفیت، همزمان با بیست و ششمین نمایشگاه فرش دستباف برگزار می‌شود.

اهداف برگزاری جشنواره:

- ۱- معرفی تنوع و ویژگی‌های فرش دستباف ایران
- ۲- ترغیب تولیدکنندگان و فروشندگان به تولید و عرضه فرش‌های با کیفیت و مرغوب
- ۳- ایجاد انگیزه مناسب برای بروز استعدادها، نوآوری و خلاقیت در تولید فرش دستباف با حفظ اصالت فرش ایرانی
- ۴- کمک به بازاریابی فرش‌های تولیدی

مراحل برگزاری جشنواره:

- ۱- تشکیل ستاد جشنواره فرش برتر
 - ۲- تشکیل دبیرخانه جشنواره
 - ۳- انتخاب هیات داوران جشنواره
 - ۴- تدوین فراخوان برگزاری جشنواره فرش برتر و اطلاع‌رسانی به ذینفعان
 - ۵- تحویل فرش‌ها از علاقمندان به شرکت در مسابقه در محل سالن داوران (دبیرخانه جشنواره)
 - ۶- مرحله انتخاب فرش: داوران با همفکری یکدیگر اقدام به انتخاب فرش‌ها برای راهیابی به بخش‌های رقابتی با توجه به شاخص‌ها و معیارهای فرش‌های برتر به مسابقه می‌کنند و با توجه به فضای نمایشگاه نسبت به نمایش آثار اقدام خواهد شد.
 - ۷- ارائه فرشهای منتخب در نمایشگاه فرش برتر
 - ۸- مرحله داوران: داوران بصورت جداگانه نسبت به ارزیابی و امتیازدهی بر اساس فرم مربوطه اقدام خواهند نمود. فرشهای حائز بالاترین امتیاز بعنوان فرش برتر در هر محور معرفی می‌شوند.
 - ۹- تقدیر از برگزیدگان جشنواره (آیین پایانی)
- تذکر ۱: فرش‌های به عنوان برتر انتخاب خواهد شد که ضمن اخذ بالاترین امتیاز، حداقل ۷۵ درصد جمع امتیازات داوران را دریافت کرده باشد.
- تذکر ۲: در مرحله داوران، داوران امتیازات مد نظر خود را به صورت محرمانه در فرمهای داوران لحاظ می‌کنند.

ملاک ها و محور های داوری

پس از دریافت آثار توسط دبیرخانه جشنواره، فرش هایی که شرایط شرکت در مسابقه را دارا باشند پذیرفته و فرش های پذیرفته شده توسط هیات داوران که از بین متخصصان و صاحب نظران فرش هستند، بررسی و ارزیابی خواهند شد.

ملاک ها و محورهای شش گانه داوری به شرح زیر است:

(الف) اصالت فرش به معنی تطبیق هویت نقشه و شیوه بافت با منطقه ای که فرش در آنجا بافته شده است.

(ب) رنگ بندی به معنی تناسب و توازن در رنگ بندی.

(ج) طرح و نقش به معنی توازن و تناسب طرح و نقش.

(د) مواد اولیه مرغوب به معنی استفاده از مواد اولیه با کیفیت. در شرایط برابر، استفاده از پشم دستریس و رنگرزی گیاهی امتیاز بیشتری را خواهد داشت.

(ه) بافت سالم به معنی نداشتن عیوب بافت و ابعاد

(و) نوآوری در طرح به معنی ایجاد طرح های بدیع با حفظ اصالت ها.

بخش های مسابقه

مسابقه در دو گروه کلی برگزار می شود. شرکت کنندگان می بایست فرش های خود را در یکی از بخش های زیر به دبیرخانه جشنواره معرفی کنند:

۱- فرش های معاصر در محورهای هشت گانه

۲- فرش های قدیمی در محورهای چهارگانه

بخش	گروه فرش های معاصر (فرش های زیر ۴۰ سال)	گروه فرش های قدیمی (فرش های بالای ۴۰ سال)
۱	فرش های عشایری کلاسیک	فرش های عشایری کلاسیک
۲	فرش گبه عشایری	فرش گبه عشایری
۳	فرش روستایی	فرش روستایی
۴	فرش های کلاسیک شهری باف با رجشمار کمتر از ۳۵	فرش های کلاسیک شهری باف
۵	فرش های کلاسیک شهری باف با رجشمار بین ۳۵ تا ۵۰	
۶	فرش های کلاسیک شهری باف با رجشمار بیشتر از ۵۰	
۷	فرش های تمام ابریشم	
۸	سایر : (مدرن ، زربافت ، تصویری و ...) با تشخیص هیأت داوران	

مراحل شرکت در جشنواره:

- ۱- ثبت نام متقاضی در پرتال مرکز صفحه ویژه جشنواره
 - ۲- تکمیل فرم اظهار نامه شرکت در جشنواره
 - ۳- تایید فرش و تحویل آن به دبیرخانه فرش برتر در زمان و مکان مقرر
 - ۴- در فرم اظهار نامه لازم است گروه و بخش مورد تقاضا برای مسابقه مشخص شود.
 - ۵- هر شرکت کننده مجاز است در هریک از محورهای سه تخته فرش را ارائه کند.
- *جشنواره در سطح ملی برگزار می شود و شرکت در آن برای کلیه تولیدکنندگان و تجار و مالکان فرش های حائز شرایط مجاز است.**

تعاریف:

تعریف فرش عشایری : بافته ای که خلق آن مبتنی است بر مصارف درون ایلی. (از حیث طرح، نقش و رنگ آمیزی، یا متأثر است از انگاره ها و عناصر قدیمی و پُرپیشینه و یا اندیشه های بداهه و روزآمد) از حیث مواد اولیه نیز عموماً "تار"، پود و پرز در بافته های عشایری از الیاف پشم است و بطور پراکنده و محدود از موی بز نیز استفاده می شود.

مهم ترین و مشهورترین بافته های عشایری ایران در حوزه ی دانش فرش شناسی عبارتند از:

۱- بافته های بلوچ شرق ایران ۲- عرب باف های جنوب خراسان ۳- بافته های شاهسون در شمالغرب و اطراف زنجان و قزوین و همچنین شاهسون های بغدادی ۴- افشارهای غرب ایران شامل بیجار، زنجان و قزوین ۵- افشارهای کرمان در غرب و جنوب این استان ۶- بافته های قشقایی و خمسه در فارس و همچنین اقلید و آباد، بافته های لُری عشایریختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و همچنین لُرباف های فارس ۷- بافته های کردی شمال خراسان ۸- اندک بافته های عشایری کُرد در غرب ایران نظیر سنجابی ها و ساوجبلاغ (مهاباد) ۹- بافته های سیستان ۱۰- اندک عرب باف های جنوب ایران در خوزستان بویژه بهبهان ۱۱- کلیه بافته های ترکمن در جنوب و غرب دریای خزر ۱۰- یلمه بروجن

تعریف فرش روستایی : بافته ای است میانه، که خلق و موجودیت آن از یک سو متأثر است از فرهنگ و زندگی عشایری، و از سوی دیگر مُلهم از فرهنگ و ساختار زندگی شهری. این تاثیر در مناطق مختلف نسبی است. به همین دلیل آثار و شواهد بافته های روستایی در برخی از حوزه های بافندگی ایران غالب است بر بافته های عشایری و شهری و در برخی مناطق مغلوب آن. در مورد اخیر (غلبه بافته های شهری بر روستایی)، برخی از خبرگان و فرش شناسان عبارت نیمه کلاسیک را متداول ساخته اند.

در بافته های روستایی برای تار عموماً "از پنبه و بندرت از پشم استفاده می گردد و برای پرز عموماً" از پشم بندرت از موی بز استفاده می شود.

مهم ترین مناطق بافندگی روستایی ایران که در دانش فرش شناسی نیز به همین اسامی شناخته می شوند عبارت است از:

- ۱- سلطان آباد (ساروق، فراهان، مهاجران، سرآبند، لیلیان، مشک آباد، محل، ویست)
- ۲- همدان (درجزین، مهربان، انجلاس، بُرچلو، کبوترآهنگ)
- ۳- نهاوند و ملایرو کرمانشاه (جوزان، میشین، نَنج، حسین آباد، عُشوند، سُنقر، کُلیایی)
- ۴- کردستان (روستاهای اطراف سنندج، بیجار)

- ۵- حوزه های مستقل طالقان، مزلقان، تفرش، خرقان، زنجان، کلاردشت، سرخه و شمال سمنان، جوشقان و میمه، خسروآباد و نصرآباد
- ۶- مرکز و جنوب خراسان (قاین، دُرُخش، مود)
- ۷- چهارمحال (چالستر، قَهْفَرُخ، سامان، فَرادُنبه، بُلداجی، هیرگان و باباحیدر، اولاد)
- ۸- آذربایجان (هریس، گراوان، بخشایش، اردبیل، قرجه، میانه)

مقررات شرکت در جشنواره

- ستاد برگزاری جشنواره اجازه دارد از فرش‌های ارسالی عکاسی نماید و در کتاب جشنواره با نام و مشخصات صاحب فرش چاپ کند.
- ستاد جشنواره اجازه دارد بسته به فضای نمایشگاهی جشنواره، آثار منتخب و کاندیدای هر بخش را به مدت یک هفته در معرض دید عموم طبق زمانبندی جشنواره قرار دهد.
- پس از اتمام نمایشگاه فرش‌ها به صاحبان آنها برگشت داده می‌شود و در صورت عدم تحویل گرفتن فرش‌ها از سوی صاحبان در تاریخ مقرر مسئولیتی متوجه ستاد جشنواره نخواهد بود.
- تا حد امکان ارائه دهنده فرش می‌بایست مشخصات عوامل تولید (طراح، رنگرز، بافنده، تولید کننده و ...) را در فرم اظهار نامه قید نماید.
- آثار تکراری (فرش‌های ارائه شده در جشنواره‌های قبلی با تغییر رنگ و اندازه) مورد قبول نبوده و به نمایش گذاشته نمی‌شود.
- تقلید دقیق و بی‌کم و کاست و محض، از آثار دیگران، مفهومی جز جعل و کپی برداری ندارد، بدیهی است در چنین مواردی، اثر ارائه شده از تمام مراحل داوری محروم خواهد شد.
- شرکت کننده با امضای اظهار نامه مسئولیت صحت مطالب اظهار شده را پذیرفته و در صورت اثبات خلاف آن، فرش ارائه شده از مسابقه خارج خواهد شد و هیچگونه اعتراضی به تشخیص هیات داوران قابل قبول نخواهد بود.
- تکمیل و تحویل فرم اظهار نامه به معنی پذیرش مقررات جشنواره می‌باشد.

شرایط تحویل فرش‌ها به دبیرخانه جشنواره :

- هریک از فرش‌ها علاوه بر این که می‌بایست در یکی از گروه‌های مسابقه معرفی شود لازم است شرایط زیر را دارا باشد تا به بخش نهایی مسابقه راه یابد:
 - الف) فرش‌ها می‌بایست مراحل تکمیلی را طی کرده باشند. (شامل عملیات شستشو، شیرازه، پرداخت)
 - ب) فرش‌ها هیچ گونه تقلبی در بافت نداشته باشند (شامل بی‌گره بافی، جفتی بافی، چند چین یک پود و...)
 - ج) در مواد اولیه فرش‌های ارسالی از پشم دباغی شده و الیاف مصنوعی استفاده نشده باشد.
- اگر هر یک از فرش‌ها شرایط بالا را نداشته باشند دبیرخانه جشنواره از پذیرش آنها معذور خواهد بود.

برگزیدگان و نحوه تقدیر از آنان

- ستاد جشنواره با توجه به فضای نمایشگاه و حجم آثار رسیده به دبیرخانه جشنواره آثار منتخب را در قالب یک نمایشگاه در معرض دید عموم خواهد گذاشت و فرش منتخب بازدیدکنندگان نیز معرفی خواهد شد.
- در مراسم پایانی جشنواره از صاحبان فرش های برتر با اعطای لوح افتخار و تندیس جشنواره تقدیر خواهد شد. همچنین از نامزدهای راه یافته به مرحله دوم جشنواره (بخش نمایشگاهی) در هر بخش و فرش منتخب بازدیدکنندگان با اهدای لوح افتخار تقدیر به عمل خواهد آمد.
- چاپ آثار راه یافته به جشنواره در کتاب آثار منتخب
- برگزیدگان جشنواره در برنامه های تبلیغی مرکز و همچنین استفاده از تسهیلات مختلف از جمله هیات های تجاری و نمایشگاه ها در اولویت قرار خواهند داشت.